

Protokoll fört vid Mälarens vattenvårdsförbunds styrelsemöte 20180207 i Bålsta, Håbo kommunhus

Närvarande

Ordinarie

Staffan Jansson, ordförande
Jan Sundqvist
Göran Åström
Erik Östman

Västerås stad
Järfälla kommun
Länsstyrelsen i Stockholms län
Stockholms läns landsting

Tjänstgörande ersättare

Hans Olsson
Christian Nordberg
Sara Paulsson
Anders Hagevi

Enköpings kommun
Håbo kommun
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Ragn-Sells AB

Ersättare

Anna Forslund

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Adjungerad

Katarina Tano

Mälarens vattenvårdsförbund

Sekreterare

Ingrid Hägermark

Mälarens vattenvårdsförbund

§1. Mötets öppnande

Ordförande Staffan Jansson hälsade alla välkomna till styrelsemötet.

§2. Godkännande av dagordning

Två övriga frågor lades till och dagordningen godkändes.

§3. Föregående protokoll

Beslut om föregående mötesprotokoll bordläggs till nästa styrelsemöte.

§4. Revision av medlemsavgifterna

Ordförande redogjorde för historiken från revisionen av medlemsavgifterna den senaste gången, 2013–14. Sekreteraren redogjorde för innehållet i det diskussionsunderlag som skickades ut före styrelsen.

MA 87

Mälarens vattenvårdsförbunds verksamhet omfattar:

- Miljöövervakning/undersökningar och kartläggningar som utgör underlag för samhällsplanering
- Åtgärdsarbete
- Information
- Administration

Större delen av förbundets intäkter används till miljöövervakning, en viss andel även till administration och en mycket liten del till information (se bilaga 1, bild 4).

Sekreterarens arbetstid delas mellan miljöövervakning (40%), administration (40%) och information (5%) av totala 85 % tillgänglig tjänst.

Det administrativa arbetet med styrelsemöten, arbetsgruppsmöten, årsstämma, ekonomisk administration m.m. tar en hel del tid och måste göras för att förbundet ska fungera.

Miljöövervakningen är en viktig och väl fungerande bas i förbundets verksamhet. Då förbundet bildades handlade det mest om miljöövervakning, men sedan dess har det tillkommit mycket större krav på både åtgärder och information än vad det var då. Nuvarande åtgärdsarbete inom förbundet finansieras nästan helt och hållet av Mälaren – en sjö för miljoner (MER) och bedrivs i/med de kommuner som ingår i detta projekt, med egen projektledare. Det finns mycket lite resurser över, varken tid eller pengar, för information till medlemmarna och allmänheten om allt som görs i förbundet.

Viktiga vattenfrågor som är aktuella i samhället i Sverige är vattenbrist och dricksvattenförsörjning. I Mälardalen är urbaniseringen något som också påverkar vattnet mycket. 2004 påbörjades vattenförvaltningsarbetet och det är nog först nu, drygt 10 år senare, som man har börjat inse hur mycket det är som är kvar att göra för att vi ska nå god status i våra vatten.

Inför revision av medlemsavgifterna är det fyra frågor som är viktiga att fundera kring:

- *Uppräkning av avgifterna med anledning av inflationen*
Index K84 är det index som verkar stämma bäst för vattenvårdsförbundets verksamhet och som dessutom också är det som är inskrivet i överenskommelsen om forskningssamarbete med SLU.
- *Justering efter invånarantal*
Sedan 2014 har invånarantalet i många kommuner ändrats. En parameter för att beräkna medlemsavgifterna enligt nuvarande modell är invånarantal.

- *Olika delmängder av kommuner som är medlemmar i MVVF, MER samt nyttjar Mälaren som dricksvattentäkt.*

I bilaga 1, bild 7, ses en karta över kommunernas relation till MVVF och Mälaren. Det är olika delmängder av kommuner inom Norra Östersjöns vattendistrikt (NÖVD) som ingår i Mälarens avrinningsområde, är strandnära kommuner till Mälaren och medlemmar i förbundet (inringade med rött), medfinansiärer i MER (skuggade) samt nyttjar Mälaren som dricksvattentäkt (inringade med blått). Det är ett stort antal kommuner, som nyttjar Mälaren som dricksvattentäkt, som inte alls eller bara till en liten del ligger inom Mälarens avrinningsområde. Tidigare har man bara vänt sig till de kommuner som ingår i Mälarens avrinningsområde och frågat om de vill vara medlemmar i förbundet respektive medfinansiärer i MER. De kommuner som ligger utanför Mälarens avrinningsområde, men utnyttjar Mälaren som dricksvattentäkt, borde också kunna ha intresse av förbundets verksamhet samt av att vara medlemmar i förbundet.

- *Tidpunkter för revision av medlemsavgifterna respektive medfinansiering MER.*

Tidpunkten för revision av medlemsavgifterna i förbundet är satt till 2019 enligt beslut på stämman 2014. Medfinansieringen i MER är överenskommen fram till 2021.

Nuvarande medlemsavgifter tas ut enligt följande principer:

- Kommuner betalar 50 öre per invånare inom Mälarens avrinningsområde, minimiavgift 20 000 kr och maxavgift på 100 000 kr. Beloppen avrundas uppåt till närmaste jämnt 1000-tal kronor.
- Länsstyrelserna betalar 75 000 kr
- Landstingen betalar 50 000 kr
- Företag och branschorganisationer betalar 10 000 kr
- Ideella organisationer betalar 1 000 kr

Summa medlemsavgifter: 1 296 000 kr (+ 1 151 000 kr medfinansiering MER) = 2 447 000 kr

Arbetsutskottet har tagit fram tre olika förslag till reviderade avgifter som redovisades på styrelsemötet.

Grundmodell

Samma form på medlemsavgifterna som tidigare, men samtliga - utom ideella organisationerna - räknas upp med index K84. Detta innebär en ökning med 10%. Kommunernas avgifter uppdateras dessutom med aktuellt invånarantal.

Summa medlemsavgifter: 1 449 000 kr (+ 1 151 000 kr medfinansiering MER) = 2 600 000 kr

Variant 1

Medlemsavgiften delas upp i två delar, en mycket låg medlemsavgift och en undersökningsavgift samt en separat medfinansiering i MER.

Medlemsavgiften blir 1000 kr för samtliga medlemmar. Förutom denna får medlemmarna även betala en undersökningsavgift/serviceavgift som är lika stor som den enligt grundmodellen indexuppräknade och justerade avgiften. Serviceavgiften för icke strandnära kommuner är satt till 0, liksom för ideella föreningar.

Summa medlemsavgifter: 1 497 000 kr (+ 1 151 000 kr medfinansiering MER) = 2 648 000 kr

Variant 2

Medlemsavgiften delas även här upp i två delar, med skillnaden att kommunernas medlemsavgift blir 2000 kr och att deras serviceavgift baseras på vattenuttag från Mälaren och tillförsel av avloppsvatten till Mälaren, istället för invånarantal. Medfinansieringen till åtgärdsarbetet och MER "bakas in" i serviceavgiften och slås ut på alla kommuner som nu är medlemmar i MVVF respektive medfinansierar i MER. Maxavgiften för kommunerna ändras till 450 000 kr, eftersom MER-finansieringen också ingår. Övriga medlemmars avgifter räknas upp som enligt grundmodellen, dvs med 10%, utom för ideella föreningar som fortsatt har 1000 kr som medlemsavgift.

Summa medlemsavgifter inklusive finansiering av åtgärdsarbete i kommunerna: 2 583 000 kr

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Länsstyrelsen använder i olika sammanhang olika fördelningsnycklar för att räkna avgifter och finansieringar. Det uppstår då ofta diskussioner om vad som påverkar avgifterna och vad som borde räknas in. Det är inte helt enkelt att ta avloppsbelastning och vattenuttag som bas för kommunernas medlemsavgifter. Det finns många andra parametrar som man i så fall också skulle kunna räkna in som till exempel jordbrukspåverkan, strandlinjelängd, dagvattenutsläpp och annan belastning av Mälaren. Då blir det svårt att hantera och förstå. Det är enklare att fortsätta basera kommunernas medlemsavgifter på invånarantalet, även om det är en intressant tanke med vattenuttag och avloppsbelastning.

När avgifterna reviderades 2014, höjdes Länsstyrelsens medlemsavgift med 50%, från 50 000 kr till 75 000 kr. Länsstyrelsen anser därför att de bör ligga kvar på samma avgift som beslutades 2014 även genom denna revision. Staten bidrar även med finansiering till vattenvårdsförbundet genom det årliga bidrag till miljöövervakningen som kommer från Havs- och vattenmyndigheten. Det har tidigare legat på 600 000 kr, men höjs nu till 700 000 kr för 2018.

Har förbundet vänt sig till de kommuner som nyttjar Mälaren till dricksvatten, men inte ingår i avrinningsområdet, med förfrågan om att bli medlemmar i förbundet eller MER? Nej, man har inte tänkt i de banorna tidigare. Vi skulle kunna bjuda in alla kommuner som nyttjar vatten från Mälaren att bli medlemmar i förbundet. I så fall måste vi frångå tänket med att kommunernas medlemsavgifter baseras på antal invånare i avrinningsområdet, som det ser ut nu.

Om dessa kommuner blev medlemmar, hur mycket mer skulle vi då få in i medlemsavgift? Finns det någon plan för att bredda området och få flera medlemskommuner? Nej, men det går att ta fram. Bra om vi försöker höja intäkterna genom att få fler kommuner som medlemmar.

De företagsmedlemmar som är vattenproducenter och tar vatten från Mälaren betalar avgift men den är låg (10 000 kr). Om man tänker på att de tar ut råvara (i form av Mälarvatten) för en produkt som de säljer, borde det vara möjligt att höja den. Genom att ta ut en avgift av producenterna som baseras på vattenuttaget, så får alla invånare som får vatten från Mälaren betala i slutändan.

Man kan också se över om de VA-bolag som hanterar avloppsvatten skulle betala utifrån utsläpp av avloppsvatten.

Intressant att titta på vattenuttaget, då vi på så sätt kommer in i ekosystemtänket.

Mycket diskussioner förra gången avgifterna reviderades. Bättre att fortsätta utgå från grundmodellen. Viktigt att inte höja avgifter så snabbt att det blir en chockverkan. Om avgiftshöjningen skulle bli större för någon medlem, bör vi i så fall ha en trappstegsmodell för ökningen.

Beslut:

Styrelsens förslag till stämman ska utgå från grundmodellen med indexuppräknings och justering av avgifterna för kommunerna med avseende på invånarantal. Länsstyrelser, landsting/regioner och ideella organisationer ska ha oförändrad avgift. Företagens/branschorganisationernas avgifter indexuppräknas. Vattenverken bryts ut från företagsgruppen och arbetsutskottet för en dialog med dem om en höjning av deras medlemsavgift. Detta redovisas på nästa styrelsemöte.

7487

§5. Verksamhetsplan 2018

Inför styrelsemötet skickades ett förslag till verksamhetsplan för 2018 ut. Det är i år en ny modell på verksamhetsplanen. Den verksamhet som bedrivs lika för varje år, som till exempel styrelsemöten, årsstämma, samarbete med andra organisationer o.s.v., har lyfts över i ett dokument kallat "Organisation och arbetssätt 2018–2021". Det dokumentet är ännu inte helt färdigt. Den verksamhet som är särskild för i år är det som har skrivits in i verksamhetsplanen. Detta för att göra det enklare och tydligare för läsaren att se vad som händer i förbundet.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Viktigt med informationsdelen. Om det fattas resurser, är det bättre att ta ut ökade avgifter så det går att få bra informationsverksamhet. Detta efterfrågas av kommunerna.

Bra med den nya formen. Gå igenom så att rubrikerna i inledningen återkommer i rubrikerna i verksamhetsplanen.

Upplägget bra men kommunikationsstrategi saknas. Det behöver synas vad vi gör och hur vi får ut detta till kommunerna. Om det är brist på resurser är det viktigt att börja med att ta fram en kommunikationsplan/strategi för att veta vad som är viktigast.

I budgeten för 2018 finns pengar avsatta för en kommunikatörsresurs på 10% för att hjälpa till på informationssidan. Det finns inte tid för sekreteraren att hinna arbeta mycket mer än tidigare med information, men det kanske kan gå att koppla informationsinsatser till MER-projektet och åtgärder. Förhoppningsvis kan kansliet få hjälp av Vattenmyndighetens kommunikatör på 10%. En fördel att den kommunikatören finns nära till hands för kansliet och redan är insatt i vattenfrågor. En kommunikatör har en kompetens som kansliet inte har idag.

Alla delar hänger ihop. Vi behöver ha bra miljöövervakning som bas som visa på vilka åtgärder som behövs. Vi kan inte ta bort den basen för att lägga pengarna på information, utan detta måste läggas till.

Viktigt att hjälpa mindre kommuner där det byts folk ofta och finns få resurser.

Vi bör koordinera vår verksamhet med andra aktörer, så att vi inte arbetar dubbelt. Detta kommer att ingå i kartläggningen över kommunernas behov, att även se över vilka andra aktörer som vi eventuellt kan hänvisa till i olika frågor.

Beslut om verksamhetsplanen tas på nästa styrelsemöte.

JA 87

§6. Information om mikroplastundersökningen

Rapporten om resultaten från mikroplastundersökningen 2017 är tänkt att publiceras i slutet av februari. Den 20:e februari bjuder forskarna in alla finansiärer av undersökningen till ett möte på Örebro universitet. Där kommer att ges en timmes översikt om mikroplaster och problematiken kring dem. Efter det kommer de att berätta om resultaten i undersökningen och det blir även diskussion om hur vi kan gå vidare med fortsatta undersökningar under 2018. Det satsas nu en hel del pengar på mikroplaster från regeringen och Örebro universitet tror att det nog kommer att finnas goda möjligheter att vi kan få del av de pengarna om vi vill gå vidare med fortsatt undersökningar. Inbjudan till mötet på Örebro universitet skickas ut till alla i styrelsen. Det kommer troligtvis också finnas möjlighet att delta via Skype.

Det verkar finnas intresse från flera kommuner runt Mälaren att mäta mikroplaster. Flera konsulter börjar nu ge sig in i branschen, men det är inte helt lätt med metoden för att mäta mikroplaster.

§7. Rapport från övriga projekt

Överenskommelsen om forskningssamarbete med SLU är underskriven, och samarbetet påbörjat med ett startmöte i måndags. Ett Mälarseminarium är inbokad till den 25 oktober. Det kommer att äga rum på SLU i Uppsala. Då kommer forskning om Mälaren att redovisas och det kommer att även bli diskussion om framtida projekt.

Klimatpåverkansrapport från SMHI publicerades igår, den 6 februari.

§8. Övriga frågor:

Kustbevakningen

Ordförande och vice ordförande är i eftermiddag inbjudna till en träff hos Landshövdingen i Västmanland tillsammans med en högre chef på Kustbevakningen för att diskutera medlemskap i Mälarens vattenvårdsförbund.

Bekämpning av sjögull

Ordförande förbereder en skrivning till regeringen angående finansiering till bekämpning av sjögull i Mälaren, för att stödja de kommuner som arbetar med frågan. Skrivningen görs tillsammans med kommunerna om det är möjligt.

Både ordförande och sekreterare har fyllt 50 år, vilket uppmärksammades med att båda fick varsitt gåvobevis till organisationen Wateraid, som arbetar för tillgång till rent vatten.

§9. Nästa möte

Onsdagen den 14 mars i Västerås på länsstyrelsen i Västmanland.

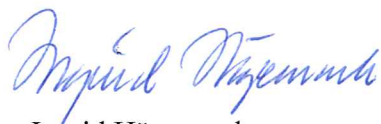
§10. Mötets avslutande

Ordförande tackade för visat intresse och avslutade mötet.

Efter styrelsemötet fick styrelsen information om Vattenprogrammet för Håbo kommun av Anett Wass, kommunekolog i Håbo, samt information om planer på framtida vattenförsörjning i Håbo av Eva Anderling, Teknisk chef i Håbo kommun.

Vid protokollet

Justeras

Ingrid Hägermark
Sekreterare

Staffan Jansson
Ordförande